

(המשך מעמוד 41)

ומפ"ם קלעו אותו לבעיות נפשיות, מוסריות ופוליטיות.

למה אתה מתכוון?

השומר הצעיר מנסה כל ימיו לחבר בין דברים שהם בלתי ניתנים לחיבור. אודי היה רגיש ומוסרי מכרי לחיות עם הסתירה. כשנא אל מורו גרינבוים בנג'שמאל, עם הבעיות שנוצרו אצלו, לא מצא תשובות, הנראים לא יכול להיות כסתירה, הלך לחפש שלמות והגיע למצפן.

האם "מצפן" קיים היום?

אני חושב שכן. מה זאת אומרת, אתה חושב? אני יודע שבאופן רשמי יש אידגון כזה, אבל אני כבר שנתיים-שלוש לא ראיתי עיתון שלו, ולא שמעתי על פעילות.

אתה לא ב"מצפן"?

עובתי קצת אחרי פרוץ מלחמת-הלבנון. למה?

כי חשבתי עוד לפני המלחמה שבן-אדם שיש לו מעורבות פוליטית מהסוג שיש לי לא יכול להרשות לעצמו את הלוקוסוס של להיות מסוגר בחור עם חברים-לדיעה, ולהיות מנוטרל לחלוטין מכל יכולת-השפעה. אפילו הקטנה ביותר. עוד לפני המלחמה, נלחמתי במצפן על פתיחות, עם הפניית הפנים לחברה הישראלית והושטתי יד לבלי-כחית אפשריים. על השתלבות במאבקים ציבוריים רחבים. נראה שלא הצלחתי לשכנע את החברים. אחרי שפרצה המלחמה, באופן פרודוקסלי, הפכתי יותר ישראלי משותייתי בעבר.

כלומר?

מלחמת-הלבנון, על כל התיעוב שבה, הוכיחה שבמובנים מסוימים החברה הישראלית יותר נורמלית מכפי שנראתה לי קודם לכן.

באיזה מובן?

המחאה וההתנגדות למלחמה הוכיחו שהקונסנזוס נשבר, ושיש ישראליים מכל המינים ומכל הסוגים, כמו בשאר מדינות-העולם: יש שוחררי-מלחמה ויש שוחררי-שלום. יש מיין ויש שמהל, ויש קומוניסטים ויש נאצים. או לחברה כזו אי-אפשר להתייחס כאל גוש אחד, מונוליטי, ובן-אדם צריך למצוא את מקומו בצד זה או אחר. לא, אבל היתה לי תגלית שחבריי ואני הם לא הקומץ היחיד של "ישראלים יפים", "יפינפשו", ותכתבי את זה במרכאות, בבקשה.

למה הצטרפת לרשימה המת?

קדמת?

אחרי שהגעתי למסקנה שהמוצא היחיד מהי מצב הוא הקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל, ובדיית-שלום בין שתי המדינות, מה עושה כן-אדם פוליטי? הולך לחפש אנשים שיש להם ריעה דומה לשלו. הנעתי למסקנה שצריך להשתחרר ממסורת השמאל של פינקסנות, קטנוניות, חשבוניות אישיים, שליפה של ציטטות מהעבר והוקעה אינסופית של יריבים מאתמול, וצריך לקחת את העסק ברצינות. ללכת עם לב פתוח ויריים מושטות לכל מי שקרוב אלינו.

היה קשה לעבור מקבוצה קטנה ומסוגרת, שבה כל אחד מכיר את השני, למימלגה יותר ממוסדת?

קשה, אבל התגברתי, ואני מתגבר כל יום. לרשימה יש תוכנית כליכך אלמנטרית, שאני לא מכין איך אנשי-שלום יכולים לפקפק בקבלת הגישה הזאת, שהיא הדרך היחידה הניצבת בפני ישראל. איך אפשר לדחות תוכנית המבוססת על הקמת מדינה פלסטינית לצד מדינת-ישראל? הרי רק לפני כמה שנים דיברו רבים וטובים על הקו הירוק כעל קו של שלום!

איך בן-אדם כמוך, שכל חייו חי בקבוצה שנחשבה קיצונית, מרגיש בכנסת, כשהוא מתחבר עם נבחרים העם ו"גדולי האומה"?

יש בעבודה בכנסת חוויה אחת מרנינה, והיא לגלות שהסדרנים וצוותי-העובדים במנגנון הם אנשים יוצאי-ממחלה, כליכך הוגנים וכליכך הוגנים ויעילים, וזה מפתיע לגלות מוסד ישראלי כזה. היחס והיעילות של אנשי מנגנון-הכנסת הם תופעה ממש פנטסטית.

הבעיה היחידה היא להתחבר עם נבחרים-העם, אבל מתגברים. סיגלתי לעצמי מינהג שאחרי שאני מתחבר עם "נבחרים" אני מנער את הבגדי דים באצבע ומתנתק ושומר על שיווי-משקל נפשי.

איך אתה יכול לחיות בשני הערי-למות?

אני שומר על ריגוש מתמיד. כי המעבר מהעולם העליון לעולם התחתון הוא פנטסטי. אתה יושב בעולם העליון עם חברים-לדיעה, מתכנן תוכניות, טווח הלומות — והופ, אתה לוקח טקסי. מגיע לכנסת והנה אתה בעולם התחתון של הפוליטיקה!

במשך שנה ורבע ישב במעצר בגלל מישפט אונס, מכיוון שהמישפט טרם הסתיים, שוחרר. הוא מספר על האבסורד שבשיטת המעצרים בישראל, ועל הגיהנום בבית-המעצר

גרינוולד מספר על המעצר

את הילדה אלי ככלל לבית-המעצר. מי תאר לו אז שאשב במעצר שנה ורבע? חשבתי שמכסימום אשב חודשי-חודשיים!"

כיום הבת היא בת 4. "בכל פעם שאני רוצה לצאת מן הבית היא מתחילה לבכות. כשאני הולך למכולת אני לוקח אתי את שני הילדים, אני לוקח אותם לכל מקום שאפשר כי הם לא מאמינים שאחזור הביתה." הוא אומר. "את הסבל הזה אפשר היה לחסוך לילדים ולמישפחה, הרי בסופו של דבר השיטה המישפטית שלנו אומרת כי כל אדם הוא בחוקת זכאי עד שלא הורשע, ואני כבר ריציתי מאסר של שנתיים ועוד טרם הורשעתי."

הכוח שיש לסוהרים משכר אותם!

רינוולד ניהל יומן במשך תקופת מעצרו. בתחילת המעצר היה שקוע רובו ככולו במישפטו ולא היה לו זמן לשים לב לצרותיהם של אחרים, אבל כאשר התארך מעצרו החל נותן דעתו על בית-המעצר ועל העצירים האחרים. "פתאום שמתי לב שרוב העצירים, לדעתי כמעט 95 אחוז, הם ספרדים, וחשבתי לעצמי, זה לא יתכן ששיכבה אחת של האוכלוסיה תספק את כל האסירים. משהו לא בסדר בחברה שלנו אם כמעט כל העצירים הם ספרדים. אני לא יודע אם

חז בעיני השליטונות, והם חיפשו דרכים שונות כדי להילחם בשידורים הפיראטיים.

החל ב-1982 התפרסם גרינוולד בעניין נוסף. אשה צעירה טענה שאנס אותה פעמיים, כאשר ערך לה מיכחח'כר. במישרו בריונגוף-סנטר ב"תל-אביב.

ב-27 באוקטובר 1982 באו למשרדי שני שוטרים בלבוש אורחי ואמרו לי שאני חשוד באונס. הם לא רצו לומר לי את שמה של המתלוננת או כל פרט אחר על התלונה. מכיוון שהיו לי כבר הרבה הטרדות של המישפטה בגלל האוניה, הייתי בטוח שזה עוד הטרדה כזאת." מספר גרינוולד. הוא התלווה אל השוטרים לתחנת-המישפטה, ומאז ועד לחדוש ינואר השנה היה נתון במעצר.

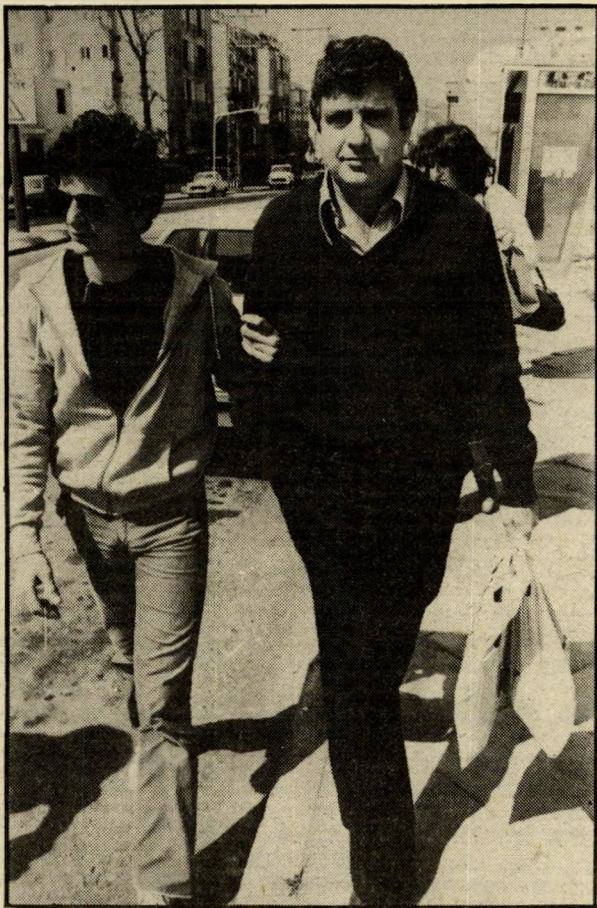
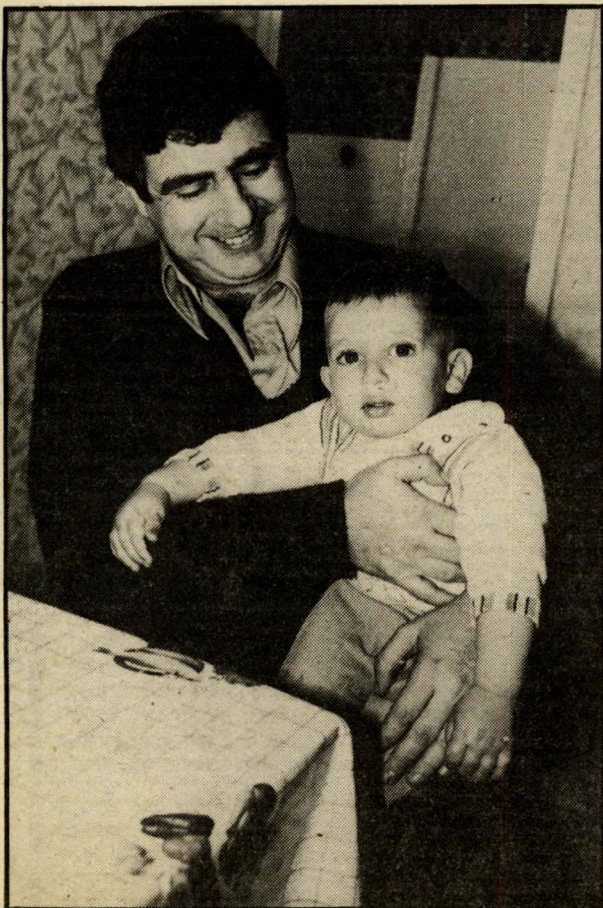
המתלוננת סיפרה כי מלכד האונס גם צרכ גרינוולד את גופה בסיגריות, כדי לברוק את כוח-הסבל שלה. מעשה בוטאלי זה הוא ששיכנע את השופטים להאריך את מעצרו של גרינוולד, למרות שאין לו בעצם עבר פלילי.

"כשנכנסתי למעצר היה הבן הקטן שלי בן 9 חודשים, כאשר יצאתי הוא היה בן שנתיים והוא ככלל לא הכיר אותי. בתי, אודליה, היתה בת שנתיים כאשר נעצרתי, ואשתי הביאה אותה אלי כמה פעמים לבית-המעצר. בכל פעם שהיו מפרירים ביננו בתום הפגישה היא היתה עוברת טראומה איומה, עד שלבסוף בקשתי מאשתי שתתייעץ עם פסיכולוג, אולי כראי שלא להביא

ת ראי איזה אבסורד!" אמר לי פול גרינוולד, כאשר פגשתי, השבוע, בבית המישפט. "במשך שנה ורבע הייתי כליכך מסוכן לציבור, שהפרקליטות לא הסכימה לשחרר אותי בכל ערבות שהיא. אבל מכיוון שמישפטי לא הסתיים גם אחרי שנה ורבע, לא היתה להם ברירה ושיחררו אותי. השבוע קיבלתי אפילו את רכונני בחזרה, תמורת ערבות בנקאית של מיליון שקל. הייתי בחו"ל במשך שבוע ימים וחזרתי. מיליון שקל, זה אפילו לא אלפיים דולר, ובשביל זה ישבתי שנה ורבע!"

גרינוולד מלא מרידות על התקופה הארוכה שביזכו במעצר, והוא איבנו היחיד. מאות עצירים יושבים בבתי-המעצר ומחכים לסיום מישפטם. לעיתים הם מחכים יותר משנה שלמה. אם הם יוצאים זכאים, אין מי שיחזיר להם את הזמן האבוד. וגם אם ייצאו אשמים, הרי שריצו כבר תקופת-מאסר כליכך ארוכה, שבית-המישפט נמצא במילכוד כאשר לעונשם. "אני מקווה שאצא זכאי," אומר גרינוולד, "אבל אם אורשע, בית-המישפט לא יוכל לפסוק לי פחות משנתיים מאסר, מכיוון שזו בעצם התקופה שריציתי כבר בניכוי השלישי!"

גרינוולד הוא אדם השנוי במחלוקת. אבל ברור כי איננו עברייני רגיל, בעל עבר פלילי. הוא התפרסם בציבור בזכות האוניה אודליה, שהביא לארץ במאמצים רבים והפעיל בה תכניות טלוויזיה במשך חודשים אחרים. הדבר לא מצא

גרינוולד בזמן המעצר (מובל לחיפוש) ואחרי השיחרור עם בנו. איבדתי בכלא 36 קילוגרמים!